

verspilde. Het werd bewezen, dat Arndt aan zijne echtgenoot voor 10,000 aan brillanten gegeven had, dat hij de uitgeschuilde lekken en wijnen bestelde, dat hij niet zelden driemaal op één dag gebruik maakte van een huurrijtuig, terwijl hij tegelijk in het operagebouw en in het koninklijk komediegebouw een vaste plaats had!

Men kan hieruit zien, hoe de toestanden te Berlijn zijn. Een predikant woont bij een man in, die dertig jaren lang de kerk besteedt en verkeert op vriendschappelijke voet met een persoon, die vaste plaatsen heeft in twee inrichtingen voor publiek vermaak! Arndt heeft honderdduizenden guldens van de kerk des Heeren verworven, en dat in een tijd, dat sommige gemeenten, gelijk een acht jaren geleden gebeurde, het geld niet hadden om de rekening der gasfabriek te voldoen, waarom er geen avondgodsdiensttoefeningen konden gehouden worden, of de voorrangsters moesten zorgen voor eenige petroleumlampen, voor de enkele personen die de avondgodsdiensttoefeningen bijwoonden.

Sedert 1875 is er te Berlijn slechts één kerk voor de Evangelischen bijgehouden, nl. de Dankeskirche; wel werd ook een nieuwe kerk in het zuiden der stad gebouwd, doch op dezelfde plaats had vroeger een kerk gestaan. De gemeenten, die buiten de oude stad Berlijn liggen, hebben in het geheel 17 kerken, waarin 50 predikanten prediken. Op elke 20,000 zielen is er slechts één predikant. Terecht merkte de hofprediker Stöcker den 25sten April in het Pruisische huis van afgevaardigden op, dat zulke cijfers als te Berlijn nergens elders voorkomen. Berlijn is in kerkelijk opzicht de slechtst verzorgde stad der wereld.

De regering erkende, nadat Stöcker daarover gesproken had, dat de nood groot was en dat de Staat in zekere mate verplicht was om te helpen, maar tot toezeggingen kwam het niet. De keizerin heeft een groote somme gelds voor den bouw van kerken geschenken en op haar voorbeeld is er nog al heel wat verzameld; maar alles is nog ontoereikend, om iets tot stand te brengen, dat een weinig in den geestelijken nood der bevolking kan voorzien. Het socialisme wint blijkens de jongste verkiezingen veld, en tegenover dien invloed is de kerk zoo goed als machteloos. En al wil de regering in deze wat doen, de ultramontanen en de liberale partijen zijn daar beslist tegen.

De z.g. conservatieven deden het voorstel dat de regering naar middelen en wegen zou omzien, om aan den kerkelijken nood van Berlijn tegemoet te komen. Maar de tegenpartij wist door te drijven, dat een resolutie werd aangenomen, volgens welke de financiële krachten van de Evangelische kerkelijke gemeenten en van de Evangelische bevolking van Berlijn weer moeten dienstbaar gemaakt worden, om een einde te maken aan den treurigen kerkelijken toestand.

De liberale en radicale partijen hebben zich dus uitgesproken voor het beginsel: „Geen Staatsgeld voor de kerk.“ En hierna kan men zeker vrede hebben, als men maar aan de kerk hare vrijheid wilde geven. Doch dat wil men evenmin als haar meer geld toestaan. De kerk in knechtelijken staat houden, opdat het liberalisme voortwoekere, is sedert jaren de toelag geweest van de Duitse liberalen. Maar dat ze daarin zouden volhouden, nu het volk bij duizenden zich in de armen van het socialisme werpt, was niet te voorzien. Wanneer zal overheid en volk gaan inzien, de kerk moet vrij zijn, om hare vleugelen te kunnen uitbreiden over de armen en ellendigen en om ook weder een plaats te veroveren in de harten van de grooten der aarde? Zou het heengaan van vorst Bismarck iets goeds spelen voor de kerk des Heeren?

WINCKEL.

Voor Kinderen.

OLAF DE NOOR.

Gasten en gastheer.

VIII.

Verbaasd zagen de twee reizigers den onbekende aan, die zeker niet minder verrast was zoo onverwacht twee mannen daar te ontmoeten. Hij trad nader, sprak hen toe en vroeg wat zij verlangden.

„Wij hebben hier een poos gerust,“ zei Sigurd, „en reizen nu verder.“

„Het is warm,“ sprak de grotbewoner, „wilt ge ook een drinken?“

Daar hadden beiden niet tegen. De oude man ging hun voor, dieper in het hol, waar een deur was, die hij opende. Nu kwamen ze in een andere rotholte, die veel kleiner was en ook voldoende licht kreeg door een opening in den rotswand. Er stond een tafel en een paar ruwe banken. De man nodigde hen uit zich neer te zetten, en ging toen voor een oogenblik weg om den drank te halen.

Intusschen zagen beiden verwonderd rond. Veel fraais was hier niet te zien. Enige potten en pannen, een paar boeken, dat was alles. Doch wat den Nozen t minst beviel, was een ruw, wit houten kruis, dat tegen den muur stond; daarboven prijkte een blad, waarop in gekleurde letters iets stond, dat zij niet lezen konden.

„Zou dat zijn god zijn?“ fluisterde Olaf zijn reisgenoot toe.

„Ik geloof het niet,“ sprak Sigurd. „Toch heb ik zulke kruiden wel meer gezien, op de kerken der Christenen en in hun huizen. Het is te hopen, dat hij niet ontdekt wie wij zijn, want zeker zal deze Christen ons doodlijk haten.“

De vrienden moeten weten, dat de man bij wien de twee Nozen aldus gastvrijheid vonden, een zoogenoemde kluisenaar was. Men had reeds toen, ja al lang te voren, de dwaze meening, dat men den Heere God t best kon dienen, door zich van de wereld en de menschen af te zonderen en alleen en eenzaam te leven, zijn tijd slijtende met bidden en vrome oefeningen, zooals dat genoemd werd. Natuurlijk was dat glad verkeerd en geheel tegen Gods Woord in. Maar dat woord was in dien tijd, toen de kerk al meer bedorven werd, ook aan de meesten onbekend. De paus en zijn dienaars, die bisschoppen en anderen, zorgden wel dat het volk trouw alles deed wat de kerk wilde, maar de kerk zelf leerde leerlingen die geboden van menschen en niet van God waren. De Heere zegt ons in zijn Woord, dat wie in Hem gelooven zijn als een stad op een berg, die niet kan verborgen zijn; dat zij het licht zijn der wereld. Het is dus al duidelijk dat vrome lieden zeer verkeerd doen als zij uit de wereld willen gaan, en meenen, dat zij in

de eenzaamheid zijn moeten om den Heere recht te dienen.

Toch waren er in die duistere tijden en, helaas, nog velen, die wezenlijk meenden dat zij goed deden met zich zoo af te zonderen. Daar kwam bij, dat het volk zulke lieden al spoedig begon te beschouwen als bijzonder vroom en heilig, zoodat zij geëerd en ontzien werden.

De kluisenaar keerde weldra terug met een kruik water en een schaal melk, waarvan de gasten met smaak zooveel namen als hun aanstond. Daarna stonden zij op, en wilden na den vriendelijken man bedankt te hebben hun weg gaan, toen hij hun eenklaps vroeg waarheen zij gingen.

Dat was natuurlijk niet zoo gemakkelijk te beantwoorden. Olaf zei dit, Sigurd dat en zoo raakten ze aan de praat, waarbij de kluisenaar als ter loops opmerkte:

„Ik bemerk wel, dat gij niet uit deze streken zijt. Het zou mij niet verwonderen of gij kwamt uit het verre Noorden. Naar uw spraak te oordeelen is 't haast zeker.“

De twee vrienden gevoelden wederom weinig lust om te zeggen, hoe 't er eigenlijk mee stond. Gelukkig was de oude man iemand met een godvreesend en liefderijk gemoed die, toen hij bespeurde, dat zijn gasten in de verlegenheid raakten, er niet op aandrong om te weten wat zij, zoodat hij wel merkte, liever niet zeiden. Hij sprak slechts: „Gaat in vrede“ en liet hen vertrekken.

Tot laat in den namiddag vervolgden Olaf en Sigurd hun reis, doch zonder hun doel te bereiken. Ze vonden slechts huten en daar verspreide hutten, en nergens was gelegenheid om iets te weten te komen, temeer daar het volk hier een spraak had, waar zij weinig of niets van begrepen.

„Het best zou zijn dat we terugkeerden“ sprak Olaf eindelijk. Misschien wil de oude man ons nog voor dezen nacht wel herbergen.“

Dat vond Sigurd goed, en zoo begaven beide zich op den terugweg en kwamen, nog vóór de nacht viel, aan de grot, waar de kluisenaar zijn verblijf hield.

AAN VRAGERS.

„Twee lezers“ hebben volkomen gelijk dat begooing — 't woord komt hun thans zeker nog al eens voor — een zeer leelijk woord is. Het is wel goed gevormd, gelijk bedenking, bedoeeling, maar te heet om taal nooit uit een woord gekend en ze althans niet in den zin, dien men er nu aan geeft, namelijk van openbare uiting, vertooring of demonstratie.

't Woord is dan ook pas een jaar of drie hier in gebruik. Zoo lang is 't geleden, dat in België een tijd was van velerlei optochten en volksbewegingen. Nu hebben de Zuid-Nederlanders — en met recht en reden — zich al lang bejverd om alle vreemde woorden uit hun taal te weren. Dat mogen we van hen overnemen, niet de wijs waarop ze soms te werk gaan. Als zij een Fransch woord vinden in hun taal, vertalen ze 't maar aanstonds letterlijk in 't Nederlandsch, en zeggen dus: *spieren weg voor spoorweg*; *aan den prijs van 2 stuivers in plaats van tegen of over*.

Zoo ook omdat *demonstratie* komt van een woord dat *betoogen* of *vertoonen* beteekent vertaalden ze het door *betooging*. Doch ze vergaten, dat het Fransche woord in dezen zin in onze taal nooit zoo heeten kan, want *betooging* zou hoogstens *bewijsovervoering*, *aantoening* kunnen beduiden.

Een goed Nederlandsch woord weet ik den vrienden zoo gauw niet te geven; in elk geval is een Nederlandsch woord, al is het ook leelijk, dan nog verkieslijk boven al dat uitlandsche, 't welk onze taal bederft en ons karakter ook. Weten de vrienden een goed Nederlandsch woord, dan hoop ik het te vernemen.

HOOGHEER.

Geretormeerde Gezindheid.

Ned. Geret. Kerken.

DIETAL: Franeker, R. J. W. Rudolph te Heinoord, T. H. Wondra te Maassluis en A. G. Houing, cand. aan de V. U.

TWENTAL: Maassluis, J. Ozinga te Gouda en G. H. van Kasteel te Kollum.

BEHOEFEN: Scheveningen en Oudshoorn, W. Mulder te Harderwijk. — Kapelle aan den IJel, J. J. A. Ploos van Amstel te Reijndam. — 's Gravenhage, H. Versma (zide maal) en Maassluis G. H. van Kasteel te Kollum. — Harnhem, M. J. Bouman te Amersfoort.

AANGENOMEN: Wommels, L. R. Hummel te Barm.

BEDEANK: Gaastermeer, Twijfel Kooten, Oldebroek, Wageningen, Enschedé, Meppel, Steenwijk, Schietm en Langerhouw, Buitop, Oosterzee, S. Bosma, cand. aan de V. U. — IJsselmonde (zide maal), J. Verhave te Anna Jacoba-Polder. — Aarlanderveen, Waarden, en Kamerik (zide maal), L. Spoel te Kampen. — Renkum, A. van der Zanden te Arnhem. — IJst, J. Hania Pra, te Oosterbeem.

Christelijke Geretormeerde Kerk.

TWENTAL: De Lier, J. P. Tazelaar te Weesp en A. de Vlieg te Halfweg.

BEHOEFEN: Koothoorn, J. Veenbaas te Lippenhuis. — Oud Beerland, A. Brink te Almkers. — Kampen, A. van der Sluis te Enkhuisen. — Baarn, W. Doorn te 's Gravenhage.

AANGENOMEN: 't Zand, L. R. Hummel te Barm.

BEDEANK: Heino, L. van Noppen te Zwartsluis.

Synodale Genootschapskerk.

BEHOEFEN: Muiden, H. Bax te Bunnik. — Emmen en Allingawier, G. Salomons te Nieuwe Pekela. — Neerlandbroek, J. G. Dekking te Jaarsveld. — Bruchem en Kerkwijk, H. Doornveld te Huizen (zide Naarden). — Berkel en Rodenrijs, J. Boksteijn te Ter Aar. — Oudorp H. van der Hoeven te Noord-Dormer. — Dordrecht, W. de nien en Oosterdeek, H. R. Otharhaus, cand. te Utrum. — Ter Heijde (aan Zee) P. P. Fockens te Schelluinen. — Zuidzande, H. J. Bergama, te Spaarndam. — Poortvliet, A. F. Simons te Hergeshoek. — Oudorp (d. Briele), P. Bongers te Emmen-Buiten. — Beilen, H. Jansma te Holwerd. — Ochten, E. Weidner te Appelteren c. a. — Aakerveen en Marnerswoude, R. Klein te Gassche. — Beusum, S. H. J. de Wolff te Leiden. — Oud-Alblas (d. Dordrecht), J. J. Bootsma te Zoetermeer. — Winsum (G.), J. Beijer te Hierden. — Kedichem, P. van der Meulen te Wadenoijen. — Katwijk aan Zee, C. Plug te Oost-Kapelle.

AANGENOMEN: Rotterdam, J. L. de Heer te Strijen. — Sappeneer, A. de Jong te Hogebeemum. — Opperdoos, A. Gelderman te Den Burg (op Tessel). — De Meent, J. I. Eijerman te Heugelo (Geld). — Grothuisen te Avenhorn, F. W. Driver te Warden. — Dordrecht, H. Feijkes te Hoogeveen. — Bemmels, H. W. Vethake te Schalkwijk Brummen, J. Brandstam, te Haarloo.

BEDEANK: Ochten, Tamsweer en Rotterdam, M. Gouper te Harderwijk. — Gorredijk, R. Beum te Norg c. a. — Heino, L. van Noppen te Zwartsluis. — Wageningen, I. Steenbakker Morillon Loijnen te Naarden. — Nieuwekerk aan den IJel, P. Bongers te Emmen-Buiten. — Veenwouden, door J. J. Bange te Drachten. — Martensdijk, J. Kok te Gonderik. — Usselo, J. Brannma te Haarloo. — Wokum, W. H. Suelhage te Achlum. — Terneuzen, B. Wisting te Niekirk c. a. — Dordrecht, R. Jaarsma te Balk. — Herwijnen, M. J. C. Wolff te Ommen (Betteve). — Marsum, J. Beijer, te Hierden. — Druten, D. J. Veen te Bergharen.

AANGENOMEN: Rotterdam, J. L. de Heer te Strijen. — Sappeneer, A. de Jong te Hogebeemum. — Opperdoos, A. Gelderman te Den Burg (op Tessel). — De Meent, J. I. Eijerman te Heugelo (Geld). — Grothuisen te Avenhorn, F. W. Driver te Warden. — Dordrecht, H. Feijkes te Hoogeveen. — Bemmels, H. W. Vethake te Schalkwijk Brummen, J. Brandstam, te Haarloo.

BEDEANK: Ochten, Tamsweer en Rotterdam, M. Gouper te Harderwijk. — Gorredijk, R. Beum te Norg c. a. — Heino, L. van Noppen te Zwartsluis. — Wageningen, I. Steenbakker Morillon Loijnen te Naarden. — Nieuwekerk aan den IJel, P. Bongers te Emmen-Buiten. — Veenwouden, door J. J. Bange te Drachten. — Martensdijk, J. Kok te Gonderik. — Usselo, J. Brannma te Haarloo. — Wokum, W. H. Suelhage te Achlum. — Terneuzen, B. Wisting te Niekirk c. a. — Dordrecht, R. Jaarsma te Balk. — Herwijnen, M. J. C. Wolff te Ommen (Betteve). — Marsum, J. Beijer, te Hierden. — Druten, D. J. Veen te Bergharen.

AANGENOMEN: Rotterdam, J. L. de Heer te Strijen. — Sappeneer, A. de Jong te Hogebeemum. — Opperdoos, A. Gelderman te Den Burg (op Tessel). — De Meent, J. I. Eijerman te Heugelo (Geld). — Grothuisen te Avenhorn, F. W. Driver te Warden. — Dordrecht, H. Feijkes te Hoogeveen. — Bemmels, H. W. Vethake te Schalkwijk Brummen, J. Brandstam, te Haarloo.

BEDEANK: Ochten, Tamsweer en Rotterdam, M. Gouper te Harderwijk. — Gorredijk, R. Beum te Norg c. a. — Heino, L. van Noppen te Zwartsluis. — Wageningen, I. Steenbakker Morillon Loijnen te Naarden. — Nieuwekerk aan den IJel, P. Bongers te Emmen-Buiten. — Veenwouden, door J. J. Bange te Drachten. — Martensdijk, J. Kok te Gonderik. — Usselo, J. Brannma te Haarloo. — Wokum, W. H. Suelhage te Achlum. — Terneuzen, B. Wisting te Niekirk c. a. — Dordrecht, R. Jaarsma te Balk. — Herwijnen, M. J. C. Wolff te Ommen (Betteve). — Marsum, J. Beijer, te Hierden. — Druten, D. J. Veen te Bergharen.

AANGENOMEN: Rotterdam, J. L. de Heer te Strijen. — Sappeneer, A. de Jong te Hogebeemum. — Opperdoos, A. Gelderman te Den Burg (op Tessel). — De Meent, J. I. Eijerman te Heugelo (Geld). — Grothuisen te Avenhorn, F. W. Driver te Warden. — Dordrecht, H. Feijkes te Hoogeveen. — Bemmels, H. W. Vethake te Schalkwijk Brummen, J. Brandstam, te Haarloo.

BEDEANK: Ochten, Tamsweer en Rotterdam, M. Gouper te Harderwijk. — Gorredijk, R. Beum te Norg c. a. — Heino, L. van Noppen te Zwartsluis. — Wageningen, I. Steenbakker Morillon Loijnen te Naarden. — Nieuwekerk aan den IJel, P. Bongers te Emmen-Buiten. — Veenwouden, door J. J. Bange te Drachten. — Martensdijk, J. Kok te Gonderik. — Usselo, J. Brannma te Haarloo. — Wokum, W. H. Suelhage te Achlum. — Terneuzen, B. Wisting te Niekirk c. a. — Dordrecht, R. Jaarsma te Balk. — Herwijnen, M. J. C. Wolff te Ommen (Betteve). — Marsum, J. Beijer, te Hierden. — Druten, D. J. Veen te Bergharen.

Advertentien.

Heden overleed te Montreux (Zwitserland), in den ouderdom van 40 jaren, onze geliefde schoonzoon, broeder en zwager, Dr. Mr. WILLEM VAN DEN BERGH, benoemd hoogleraar aan de Vrije Universiteit te Amsterdam, weduwnaar van vrouwe LIDA PIERSON, nalatende 2 jeugdige kinderen.

H. PIERSON.
S. J. VAN DEN BERGH.
W. J. VAN SANDICK.
Zetten,
's-Gravenhage, 30 April 1890.
Volstrekt enige kennisgeving.

Heden overleed mijn geliefde echtgenoot, de heer AMERENTINUS VAN KEULEN, oud ambtenaar van het hoogheemradschap van Rijnland, in den ouderdom van 80 jaren.

Wed. A. VAN KEULEN,
geb. DORPWIJ.
W. VAN KEULEN.
J. VAN KEULEN.
Haarlem, 27 April 1890.

Een Rijksambtenaar

vraagt tot loen 700 gulden tegen rente en soliede borgstelling.

Brieven franco, letters S. H., firma P. C. MATTHIJS, boekhandelaar, Wagenstraat 29, Den Haag.

Te koop aangeboden:

Hellebroek, Abr., Kraaijndijk, perk. b. f. 4.—, Groeneweg, Heer., Verkl. der Psalmen, perk. b. f. 2.50.

Schortinghuis, Wilh., Het innige Christendom, h. l. b. f. 2.50.

Sluiter, W., Zomer- en winterleven, p.c.b. f. 1.25.

Everdijk, Wilh., De Heerlijkheid van den Meissias, h. l. b. f. 1.75.

Til, sal. van, Feestpredicatie, h. l. b. f. 1.75.

Joh. Owen, Over de Hebreë, half. b. te en 3e dl. f. 10, of per deel f. 5, ziet er mooi uit.

Nahuis en De Haas, Philippensen, 2 dl., h. l. b. f. 2.—.

Lampe, Verborgenheden van het genadeverb. te en 2e stuk, perk. b. f. 2.50.

Talman, Keurstoffen uit de Heilige Schrift en de Profeten, 1 perk. b. f. 2.50.

Verschenen bij A. FERNHOUT, te Amsterdam:

SAMENSPRAAK OVER HET Heilig Avondmaal,

DOOR GODEFRIDUS UDEMANS, in leven predikant te Zierikzee, weer uitgegeven DOOR

N. A. DE GAAY FORTMAN, predikant te Amsterdam.

Prijs f 0.08.

VOOR UITDEELING: 25 exempl. f 1.75; 50 exempl. f 3.25; 100 exempl. f 6.—.

Uitgaven van J. A. WORMSER, te Amsterdam:

KORTE BESCHRIJVING VAN HET LEVEN VAN EN DE WONDERBARE LEIDINGEN GODS MET

BASTIAAN BROERE, in Nederland en in Amerika.

MET EENE INLEIDING VAN J. J. A. PLOOS VAN AMSTEL.

Prijs f 0.60.

Bij getallen ter verspreiding tot veel verminderden prijs.

ACTA der

Voorloopige Synode van

Nederduitsche Geretormeerde Kerken GEHOUDEN TE UTRECHT.

1888.

EERSTE GEDEELTE.

Prijs f 0.90

TWEDE GEDEELTE.

1889.

Prijs f 0.80.

Bij G. F. CALLENBACH, te Nijkerk, zijn verschenen en bij alle solide boekhandelaars te bekomen:

De Geschiedenis der Kerk in hare grondtrekken geschetst DOOR

RUDOLPH SOHM.

Uit het HOOGDUITSCH vertaald DOOR

L. H. F. A. FAURE.

Met een voorrede van Prof. Dr. H. O. KLEIN.

Prijs f 1.50; geb. f 1.90.

Korte Schets

Christelijke Geloofsleer DOOR

P. J. VAN MELE, Ned. Herv. predikant te Nijkerk o.d. Veluwe.

Prijs f 1.—.

Vrije Universiteit.

Ik meen nog eens met allen ernst te mogen terugkomen op het denkbeeld, de vorige week door mij uitgesproken, om nl. ter nagedachtenis aan den diepbetreuren Dr. van den Bergh, een „Van den Bergh-fondsje“ in het leven te roepen, waaruit theologische boekwerken zullen worden aangeschaft, ten behoeve van minvermogenige studenten aan de Vrije Universiteit. In den loop dezer week kreeg ik van drie zijden bewijzen van sympathie met dit denkbeeld. Twee broeders (de heeren A. D. Kroonenburg, Van Houtweningstraat 14, Amsterdam, en M. van Trijffel te Dordrecht) boden zich aan als mede-inzamelaars; terwijl ik een gift van f 10 en eene van f 2.50 ontving.

Dit is een klein begin. Mochten zich meer broeders en zusters opgewekt gevoelen hieraan mede te doen, dan zal ik dit zeer gaarne vernemen en kunnen wij tot een kleine organisatie overgaan. Wanneer op deze wijze gelden worden bijeengebracht, zullen die zoo goed mogelijk beateerd worden, in overleg met de hoogleeraren der theologische faculteit, om studieboeken en standaardboeken aan te schaffen, waarvan het ontbreken in een predikantsbibliotheek slechts nadeelig werkt voor de gezonde ontwikkeling der kerken. De zaak zelve is van het hoogste gewicht en zou ongetwijfeld in den geest van den dierbaren ontslapen vallen.

Nu hij juist voor den Troon, kan er ook geen bezwaar bestaan haar eenigszins aan zijn naam te verbinden, waarvan gedurende zijn leven geen sprake zou kunnen geweest zijn. Op deze wijze zou er na zijn dood toch nog opbouwende kracht van hem kunnen uitgaan, nu wij zijn gesegenden persoonlijk omgang moeten missen.

De jaarlijksche Algemeene Vergadering zal nu te Amsterdam gehouden worden, Donderdag 19 Juni e. k. Aan den avond van 18 Juni zal D. V. als voorganger in de ure des gebeds optreden. De Kluarhamer van Middelburg; terwijl de vergadering zeer waarschijnlijk zal worden geleid door Prof. Woltjer, en bij de meeting in den namiddag zal optreden Prof. Kuyper, die, evenals gewoonlijk, stellingen hoopt te verdedigen. De samenkomsten beloven wederom zeer belangrijk te worden. Wij rekenen op een talrijke opkomst uit alle oorden des lands, om tezamen te gedenken aan hetgeen de Heere in dit eerste tiental jaren onze stichting schonk. Mochten ook onze Christelijke Geretormeerde broeders steeds talrijker tegenwoordig zijn! Dat is zulk een zeer gewenschte zaak. De Vrije Universiteit zij althans het terrein, waarop alle Geretormeerden elkander mogen ontmoeten!

W. HOVY.

In dank ontvangen: Voor de Vereeniging: Ann Contributiën: door Ds. J. J. A. Ploos van Amstel te Reijndam f 79.50; aan Collecties: door Ds. J. H. F. Gangel te Aalten f 31.07; door Ds. D. C. P. Sluyter, Ned. Geref. kerk te

Amsterdam.

AMERIKAANSCHES ORGELS

VAN DE „FORT WAYNE ORGAN Co.“

SCHOONSTE, SOLIEDSTE en GOEDKOOPSTE.

Vijfjarige garantie van de fabriek, in elk instrument gehecht, bekrachtigd door mijne firma.

Uitgebreide sortering. Geheel rechtstreeksche verbinding en aanvoer door den Generaal-Agent voor Nederland en Koloniën

C. KETTNER, Amsterdam.

Kalverstraat 52.

N.B. Geen Orgelfabriek ter wereld, die onder zóó bevoorrechte omstandigheden werkt, als de „Fortwayn Organ Co.“ Zij levert het beste Orgel tot den goedkoopsten prijs. Men onderzoekte.

Uitgaven van J. A. WORMSER, te Amsterdam

WERKEN van Dr. A. KUYPER.

Het werk van den Heiligen Geest.

Deel I. Voor de kerk in haar geheel; Deel II en III. Voor de enkele personen. In fraaien stempeband f 8.00; ingenaaid f 7.50.

Afzonderlijke deelen zijn niet verkrijgbaar.

Dagen van Goede Boodschap.

I. In den Kerstnacht. II. De Paaschmorgen. III. Op den Pinksterdag. IV. Ond- en Nieuwjaar. Prijs van de geheele serie in vier fraaie stempebanden f 5.60; in vier deelen ingenaaid f 3.60. Elk deel is op zichzelf compleet en verkrijgbaar, geb. a f 1.75, ing. a f 1.20.

Gomer voor den Sabbath.

Meditatie over en voor den Sabbath. Prijs f 1.90; in stempeband f 2.40.

Uit het Woord. Bijbelstudien.

Eerste serie, deel II. Tweede serie, deelen I, II, III. Prijs per deel f 3.40. Gebonden f 3.90. Deel I en II van de Eerste Serie zijn uitverkocht.

Honig uit den Rotssteen.

DEEL II. Part. prijs f 2.90. Gebonden f 3.40. Deel I is uitverkocht.

De drie Formulieren van Eenigheid, voor kerkelijk en huwelijk gebruik, benevens het Kort Begrip der Christelijke Religie, uitgegeven door de Predikanten C. A. KENIER en B. VAN SCHELVEN, Zevende Vijftiende. Prijs gearconteerd f 0.40; 25 ex. f 9.50; 50 ex. f 18.—. In rood linnen-stempeband f 0.90. Dezelfde uitgave met wit papier voor handteekeningen f 2.50.

De Vleeschwording des Woords.

Prijs f 1.90. Gebonden f 2.40.

De twaalf Patriarchen.

Bijbelsche Karakterstudien. Prijs net ingebonden f 1.—, ingenaaid f 0.75.

GEDRUKT TER KON. NED. STOOMDRUKKERIJ, WARMOESTRAAT 106 AMSTERDAM.

Loosduinen f 10,02½; aan Schenkingen: door Ds. J. J. A. Ploos van Amstel, aan de deur bezorgd f 2.50; door Ds. C. W. E. Ploos van Amstel te Gerkesklooster f 3; door den heer H. A. P. Meyer te Hazerswoude van N. N. f 2; gedeeltelijke collectie Ned. Geref. kerk te Koudekerk en Hazerswoude f 8; door den heer J. W. H. Rotteveel te Leiden f 0.50.

Voor het Hospitium: Door Ds. C. W. E. Ploos van Amstel te Gerkesklooster f 2.50 (5 Feb.) en f 3.

Voor de Medische faculteit: Door den heer J. W. H. Rotteveel te Leiden f 0.50.

Voor het